

au venit corbi, unul după altul...

Oaspetele necunoscut

Vremea potopii pustiu peste curtea plină de bălării. Porțița veșnic deschisă părea o aripă frântă, care se mai ținea într'o biată balamă ruginită. Nimeni nu intra — nimeni nu ieșea. Nici măcar vântul ca să scuture praful gros de pe bălăriile îndoite spre cărarea neumblată. Prispa casei dormita, putrezită, sub soarele nepăsător. Căsuța dărăpănată stătea puțin aplecată, ca și cum ar fi fost cuprinsă de-o adâncă melancolie. Spre fund, își isprăvea ruina o magherniță nefolositoare, cu scundul ei acoperiș măcinat de spărturi. Și bălării peste tot — pecingine amară și prăfuită.

Înăuntru : doi oameni, bărbatul și nevasta lui, — un pat vechi, două scaune desfundate, o rămășiță de covor, o masă lăsată pe o parte — și nimic — nimic peste tot...

La răstimpuri, cei doi oameni vorbeau, fără să se privească. Ochii lor cătau în pământ — fără expresie, fără țel.

— „Eu, — zise bărbatul — m'am hotărât să nu mai beau...” — și lăsă capul în jos.

— „Să te văd...” îi răspunse femeea, cu neîncredere.

— „Da, da... De data aceasta nu-i glumă...”

— „Hm!... Minciuni — ca totdeauna...”

Și femeea, fără pricină lămurită, isbucni dintr'odată în plâns și în glas mare :

— „Iaca, bețivule, iaca unde am ajuns!...” — Și cu brațe uscate arătă nimicul din jur.

— „Miroase a mort și-a pustiu, ticălosule!...”

Grăind așa, ea n'avea răutate în glas, ci mai degrabă o liniște adâncă, un fel de jale ca în preajma morții. Chiar și plânsul ei nu era un plâns obișnuit, ci părea o schimonosire a feței, o nevoe de a-și arăta aceeași tristețea nemărgenită.

Bărbatul, nepăsător la vorbele femeii, părea că urmărește un vis interior, ale cărui linii fine și sinuoase nu se lăsau prinse de mintea lui, chinuită de un singur gând.

Ca și cum ar fi fost singur, șopti :

— „Are dreptate...”

— „Cred bine” — răspunse femeea.

— „Nu tu, femeie...”

— „Dar cine ?”

— „Altcineva...”

— „Cine ?”

— „Nu știi tu...”

O tăcere amară și năbușitoare se lăsă între cei doi oameni. Incet, un gândac negru se furișă, fricos, dinspre colțul odăii spre altundeva.

Bărbatul îi urmărea alunecarea grăbită.. Se sculă dintr'odată de pe scaun, oftă puternic — și zise :
— „Femeie, mă las de băut!...”

Femeea mai vru să zică ceva, dar bărbatul n'o lăsă :

— „Îți spun : are dreptate, are dreptate!...” — și holbă ochii într'un punct din peretele scorojit.

Femeea se îngrozi puțin :

— „Ce ai, omule !” — un val cald de îngrijorare îi încropea glasul.

— „N'avea nicio grijă: nu-s nebun...”

— „Atunci de cine spui că are dreptate ?”

Bărbatul tăcu.

— „N'auzi?... Cine are dreptate, spune odată !”

Respirând adânc, omul zise :

— „Tu nu pricepi, femeie, ce e aici, în sufletul meu!...”

Glasul îi luă, repede, o unduire vijelioasă :

— „Nopti și zori de chin — o, cine le-a știut ? Tu ? Cine ? Nimeni!... Aici, aici, înăuntru, s'a sbătut un corb — se sbate și acum — și eu vreau să-l sugrum — și nu pot... Uite : pune mâna — se sbate pieptul — inima — toată pustia asta de trup...”

— „Omule, liniștește-te...”

— „Nu vreau să mă liniștesc, nu vreau... Eram alb, ca dimineața — și acum sunt negru ca înopțirea... Că au venit corbi, unul după altul și s'au cui-bărit aici — și s'au făcut toți un corb mare, cu aripi desfăcute — și-a cuprins — și-a pustii lumina...”

Brusc omul se opri :

— „Până acum i-a fost!... Il scot eu!... N'avea grijă... Vine ajutorul...”

Femeea tăcea, privind în pământ, redevenind nepăsătoare.

— „De unde poate să vină ajutorul?...”

Calm, omul veni lângă femeie și-i puse mâna pe umăr. Femeea tresări. Era îndelungată vreme de când nu se așezase această mână pe umărul ei.

— „Ce vrei ?” — și se dădu, fără voce, în lături...

— „Stai, — vreau să-ți spun ceva... Ascultă... Știi că te miri... Dar mă mir și eu... Parcă nu mai sunt eu — și-s mai bun... Stai colea, aproape...”

Femeea, tot ferită, se trase mai aproape.

— „Te rog să înțelegi, — te rog mult să înțe-

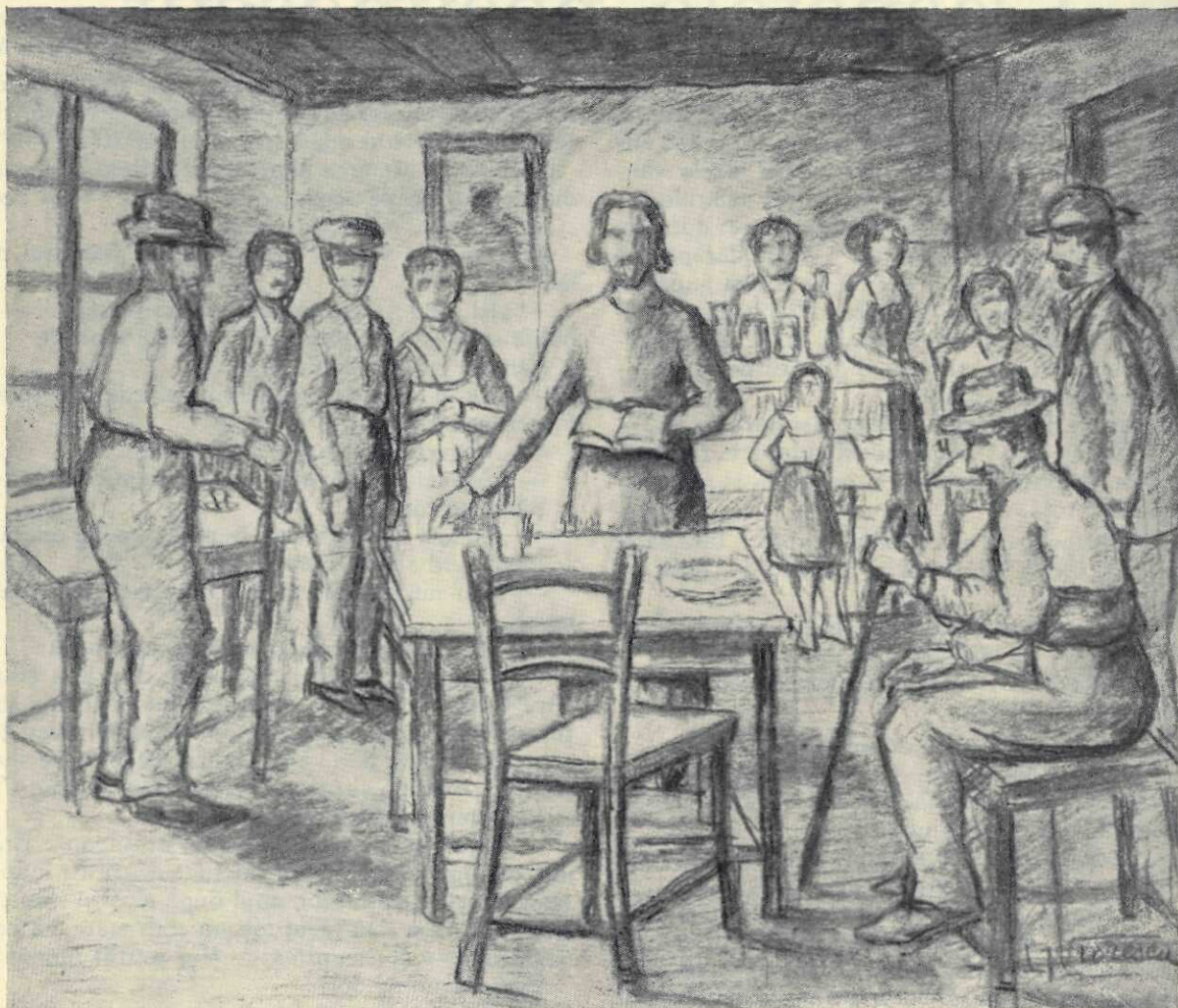
legi... Viața mea, viața noastră atârnă numai de un fir, — de firul acestei înțelegeri... Nu-l rupe, — nu-l rupe... Ne cuprinde întunecul din valea morții... Corbii, — corbii..."

Induioșată, femeea se supuse. Omul ei vorbi :

— „Sunt un bețiv, — sunt un păcătos... Incă sunt un păcătos... Eu am năruit casa aceasta, cum și cea de aici, din pieptul nostru. Eu am chemat corbii spre mine — și le-am dat adăpost... Iaca, așa i-am adu-

— „Să vezi... Ascultă. Tu n'ai mai ieșit din blestemata asta de casă de multă vreme... De-atunci s'a petrecut o întâmplare foarte mare... Nu-s nebun, femeea dragă, dar mă tem că nici tu n'ai să mă înțelegi — și mi-i așa de... neprețuit cecece am să-ți spui, că mă tem... Uite : mă tem mai tare decât de corbii din suflet..."

Mugurii argintii se spărseseră — și lacrimile se prelingeau pe obrajii uscați de insomniile amare.

Avea ochi blânzi și o bărbîță prăfuită

nat : veniți, veniți, dragilor — și pustiiți cum vă place..."

Femeea dădea din cap, semn că ea mai știe astfel de vorbe.

— „Știu, știu, — am mai spus aceste vorbe, — dar niciodată ca acum... Crede-mă, — te rog crede-mă..."

În ochii omului se iveau mugurii argintii ai lacrimilor. Femeea tresări : nu-și aducea aminte de când nu-l mai văzuse lăcrămând. Se trase spre el. Bărbatul îi luă mâna :

Ducându-și pumnii la ochi, omul hohoti în plâns. Femeea îi cuprinse umerii — și, încet, îl trase spre sine. Ca de plumb, așa căzu capul bărbatului pe pieptul uscat al femeii. În pustiul odăii, nu se auzea decât un geamăt hohotit.

— „Spune, dragul meu, — spune !..."

Deslipindu-se greu, omul își arată fața udă — și se grăbi să zică :

— „Nu plâng numai de amărăciune, — ci plâng și de îmbucurare... Ascultă..."

Ștergându-și fața, omul zise :

— „Beam, beam, ca un păcătos... Clipele vieții, mulțime nesfârșită de corbi... Noaptea se deschideau văgăunile pentru duhurile suferinței, iar zorii erau de spaimă. Dar ziua?!... Uite-așa se pogorau pânzele cenușii ale pustiului peste lumina soarelui... Beam...” Se prăfuia sufletul în nimicnicie... Și toate ca într'o prăvălire... Alunecam fără oprire... De ce să te apuci? Cine să-ți dea o mână de ajutor?... Și parcă moartea — gândul ei — aducea vreun hotar? *Nimic — nimic...*

Trăgând în piept aer mult, ca pentru a se ajuta, bețivul urmă :

— „Și iată într'o zi era un soare călduț, care, vag, aducea aminte de copilărie... Puțin, ca o adiere nesimțită... Nu mai știam lămurit dinspre ce ținuturi venea, și, parcă nici aducerea-aminte nu mai știam ce este... Mă duc în târg. Era o melancolie pe stradă!... Și o părere de rău... Se trăgănu pe stradele pustii ca niște miazme... Merg departe, spre margine... Acolo e o cafeenea pitită, fără firmă... Să bem o cafea... Văd adunați mai mulți... Erau niște mahalagii — și un străin, ostenit, plin de praf și necunoscut. Oamenii se uitau la el — și-l ascultau... Vorbea nu știu ce — și oamenii ascultau. Mă așez la o parte, — cer cafea, dar nimeni nu era să-mi dea. Glasul străinului venea și la urechile mele. Era moale și dulce — dar limpede și neîntrerupt. Vorbea nu știu ce — și oamenii ascultau...”

Uitasem de cafea... Blândețea vorbii mă făcuse să uit. Vorbea de răutățile lumii — și dădea trist din cap. Parcă adunase toată tristețea din mahalaua aceea, în ochi, în mâni, pe frunte... Când m'am uitat la el, m'a prins ca într'un clește, cu privirea. Avea ochi blânzi și o bărbie prăfuită... Și am ascultat... Spunea multe, cum spun popii la biserică. Dar avea un glas ciudat: așa de bun și cald, că nu semăna cu-al nici unui om din lumea asta... Cânta, plângea, se lumină, — și iar cânta.

A deschis pe urmă o carte — și ne-a spus de-acolo multe lucruri... Nu țin minte... Și nu știu cât voi fi ascultat, când, a întors o altă filă și a zis : „iar aici, pe pământ, noi suntem străini și călători...”

Când a cetit aceste cuvinte, ceva m'a fulgerat în minte și 'n inimă... M'am sculat — am plecat — am început a alerga și m'am trezit singur în câmp... Înțelegi tu vorbele acestea?!... Străini și călători... Nu înțelegi, fără îndoială... Parcă eu le-am înțeles atunci?... Când a venit noaptea cu corbii, m'am prăbușit în orcanul cel fără îndurare... Și alte zile, și alte nopți... Pe urmă, m'am dus iar în mahalaua depărtată, dar nu mai era nimeni. Am întrebat pe unul, pe altul... Nimeni nu-și aducea aminte, — și se uitau la mine cu nedumerire. Străinul plecase și nu mai venise... Și'n fiecare seară, cădeam în furtuna neagră... Cercam să beau, — să acopăr pustiul, — zadarnic... Vorbele acelea se amestecaseră cu sângele meu. Am început să le cuget. Suntem străini și călători. Cercam să le îndepărtez, — ele veneau și mai aproape... „Nu vezi că e așa? Noi suntem adevăr și viață”... — uite, așa vorbeau

ele. În adevăr : străini... De pildă : ce știu eu de tine, tu de mine, noi de viața asta? Și dacă nu știu, nu însemnează că eu de tine, tu de mine, și noi de viață, suntem niște străini? Se înțelege... Călători dar ce suntem altceva decât asta? Unde e tinereța? Unde sunt jurămintele? Unde mai suntem noi? Am fost — atât rămâne... Adică : suntem călători. Dar moartea care ne așteaptă? Nu-i, ea, semnul călătoriei? Se înțelege... În alte nopți, începeam să înțeleg alte lucruri. Dacă suntem străini și călători aici, pe pământ, asta însemnează că în altă parte nu mai suntem nici străini — nici călători. Suntem, adică, la noi acasă și statornici... Vasăzică se poate altceva și în afară de ceace petrecem acum? Când cugetăm așa, inima mi se sbătea cumplit — iar corbul se depărta, lăsând în suflet ca o pajiște luminoasă... Vai, femeea mea, cât de cumplită venea, pe urmă, cădere. Uite : mă prăbușeam ca un bolovan într'o baltă de smoală.

Ce știi tu, de nopțile mele — și de lacrimile ce-am vărsat atunci?!”

Omul se opri câteva respirări, mângâind mâna sfârșită a femeii. Femeea tăcea și plângea încet. Șopti apoi :

— „Altă viață”...

Bărbatul isbucni :

— „Da, da, — altă viață... Doamne-doamne, să fim curați, albi, tineri, — altă viață... Da, are dreptate, — are dreptate”...

— „Cine?” — îndrăzni femeea...

— „Cine?... Omul acela din ziua plină de tristețe, la cafenea din marginea târgului”...

— „Dar dacă e numai o părere a ta?”

— „Nu, nu, nu... Eu știu bine că l-am văzut, cum te văd... L-am ascultat... A deschis cartea, a cetit... Aud și acum vorbele... Dacă nu le-aș ști de la el, de unde aș putea să le știu? El a zis limpede că: noi, aici pe pământ, suntem străini și călători... Așa a zis... Iată : nu pot spune cu temei dacă acum e ziua sau noapte, dar că a zis așa, nu este nici o îndoială... Și când a zis vorbele astea, am avut ca o fulgerare în toată ființa mea, — am alergat în câmpie și am plâns”...

Tăcură amândoi, suspinând.

Intr'un târziu, femeea întrebă sfiit :

— „...Să fie, iar, frumos și senin?”

Bărbatul se ridică în picioare, privi spre peretele scorjot și ținu în palma lui tremurătoare, pumnul mic al femeii. Pe urmă, îl lăsă să cadă încet, își duse palmele la obraz — și începu să plângă :

— „Da, da... Minunata reîntoarcere... Iarăși lumina bună a lui Dumnezeu... Și bunătate, — și dragoste... Ce-am fi fără ele? Ce s'ar alege de tot? Am înnebuni cu toții, — s'ar stinge toată înțelegerea... Și nu vreau, — nu mai vreau, nu mai vreau”...

Sbierea acum, plângând, — cerșea ajutor, sbierând...

Încet, se făcea potolire în suflet... Venea o mână blajină, — punea liniște peste furtună, aducea în-seninare — și mângâia... Vremea se desfăcea în

lături — și în zări de liniște, omul vedea o margine de lume : se făcea un loc ferit de furtuni, alb, luminos, străbătător de blândeți nemai întâlnite — iar pe un dâmb ușor, omul acela cu ochi adânci, cu bărbieță prăfuită de aurul din nemărginiri, glăsuia norodului adunat în jur : „veniți la mine, eu sunt viața veșnică, — fără mine nu puteți face nimic...” Și noroadele ascultau, — și vremile se opreau locului...

Sdrobit de frumusețe și de nădejde, bețivul căzu în genunchi — și-și acoperi fața cu mâinile.

Hohcti :

— „Sunt un păcătos, — sunt un păcătos !”...

Femeea îngenunchie și ea, sprijinând pe umărul ei fruntea încruntată a omului.

De undeva, dinspre imense depărtări apropiate, glasul călătorului necunoscut, le spunea în clipele acelea, cu nespūsă iubire :

— „Pentru voi am venit Eu !”...

Bălăriile din curtea casei bețivului, tot în clipa aceea, se prefăcură toate, prin dumnezească minune, în florile albe și nevinovate ale iertării.

AL. LASCAROV MOLDOVANU

cu 3 desene de *Leon Viorescu*

...florile albe și nevinovate ale iertării